

Slimme keuzes maken in een volle stad

Hoe combineer je functies in de openbare ruimte mét oog voor natuur en beleving van bewoners? 'Dat is een complexe puzzel gelet op het tekort aan ruimte, geld en mensen', vertelt Nicole Sonneveldt-Vink, Concernmanager Stadsbeheer bij de gemeente Nijmegen. Als gastgemeente van het Nationaal Congres Beheer Openbare Ruimte 2025 deelt Nijmegen haar visie en voorbeelden van vernieuwend samenspel. 'En dit begint met kiezen.'

Reis jij als deelnemer van de 12^e editie van het NCBOR met de trein naar Nijmegen? Dan maak je kennis met het vernieuwde Stationsdistrict. 'Nijmegen heeft te maken met de schaa sprong', vertelt Sonneveldt. 'In dit project zie je goed de verdichting van de openbare ruimte. Hoe maak je die geschikt voor meerdere doeleinden? Vooraf keuzes maken is nodig, juist omdat die ruimte zo schaars is', vervolgt ze. Dit sluit aan bij het thema van het congres op 3 april 2025: *Vernieuwend samenspel: de weg naar 2030*.

Van langetermijnplanning naar flexibel ontwikkelen

De enorme uitdagingen waar Nederland voor staat maken vernieuwend samenspel in de openbare ruimte nodig. 'We zitten denk ik in limitatieve tijden, zoals Jitske Kramer zegt', benoemt Sonneveldt. 'Vroeger stippelde je een duidelijke route uit: hier gaan we naartoe. Tegenwoordig moet je een stad flexibel ontwikkelen en meer agile methodes inzetten op de kortere termijn. Het is niet meer lineair te bedenken.'

'Ontwikkelingen zoals de netcongestie of stikstofproblematiek hebben enorme impact op de planning. Net als onverwachte gebeurtenissen, zoals de oorlog in Oekraïne. Je kunt niet meer alles van tevoren bedenken', zegt ze. 'Zo hadden wij bij de aanleg van de Spiegelwaal (een nevengeul van de Waal) niet voorzien dat daar zoveel recreatie op afkomt. Superleuk, maar wel een uitdaging in de openbare ruimte.'

'Nijmegen stuurt daarom veel meer op waarde', licht Sonneveldt toe. 'Wat vinden we belangrijk en welke keuzes maken we daarin. Dat helpt ons prioriteren en bijsturen, ook in de samenwerking. Zo hebben we afgelopen jaar bijvoorbeeld een centraal planningsteam gemaakt met de afdelingen die vallen onder het team Fysieke openbare ruimte', vertelt ze.

Slimmer werken voor een leefbare stad

Als concernmanager Stadsbeheer is Sonneveldt sinds maart 2023 verantwoordelijk voor de teams die een rol spelen bij zowel de fysieke openbare ruimte, de dienstverlening (o.a. afval) als de bewonerscontacten (incl. handhaving en toezicht).

'Het team Fysieke openbare ruimte bestaat uit drie afdelingen: stadsbeheer, stadsontwikkeling en stadsrealisatie. In het centrale planningsteam leggen we alle opdrachten en beheerprocessen in kaartlagen op elkaar. Op basis daarvan prioriteren we en maken we keuzes voor onze interne meerjarige integrale planning. Maar die planning stemmen we ook af met bijvoorbeeld woningbouwverenigingen en Liander. Zodat bewoners minder hinder ervaren van werkzaamheden en we het werk slimmer en vaak ook goedkoper kunnen uitvoeren', vertelt ze.

Kiezen aan de voorkant

Hoe combineer je alles in de openbare ruimte op die schaarse vierkante meters? En hoe houd je ook bewoners tevreden? 'Dat zijn ontwikkelingen die ons bezighouden', geeft Sonneveldt aan. Iets dat ongetwijfeld veel gemeenten herkennen. 'Dit is een proces van onderzoeken, testen en bijsturen. Tijdens het congres wisselen we graag ervaringen uit met andere gemeenten.'

'Zo heeft Nijmegen geen weilanden meer in de omgeving waar we willen uitbreiden', vertelt Sonneveldt. 'Als stad vinden we de natuur superbelangrijk en willen we vergroenen. Maar aan de andere kant groeit de stad en moeten we uitbreiden met meer grijs en stenen. Deze uitdaging vraagt om kiezen aan de voorkant. Waar gaat onze capaciteit naar toe? Want ondertussen staan wij, net zoals veel gemeenten, onder financiële druk en ervaren we de krapte op de arbeidsmarkt in de techniek. Prioriteren, portfoliomanagement en creativiteit helpen ons om slimmere oplossingen te bedenken.'

Creatief omgaan met de beschikbare ruimte

De gemeente Nijmegen maakt de openbare ruimte geschikt voor meerdere doeleinden. Neem als voorbeeld de Vierdaagse. 'Eén keer per jaar staat een week lang de stad op zijn kop. Voor die ene week moet de openbare ruimte geschikt zijn, maar ook voor de rest van het jaar. Van oudsher vonden veel festiviteiten plaats in onze parken. Tegenwoordig zien we veel meer de waarde van een park en willen we kapitaalvernietiging voorkomen', vertelt Sonneveldt. 'Dus laten we het publiek liever op de Waalkade van links naar rechts springen bij de Snollebollekes en sparen we het park.'

Door functies te combineren spring je ook flexibeler in op ontwikkelingen. 'Zo is Kamp Heumensoord al jarenlang een overnachtingsplek voor militaire deelnemers tijdens de Vierdaagse, maar was het ook een tijdelijke opvangplek voor vluchtelingen', zegt Sonneveldt. 'Dat laat denk ik wel zien dat Nijmegen altijd probeert iets op een creatieve manier op te lossen.'

Laat je inspireren op het NYMA-terrein

'Tijdens het congres delen we ideeën met elkaar, wat werkt wel en wat juist niet. Het draait om leren van elkaar en nieuwe inspiratie opdoen', geeft Sonneveldt aan. 'Ook laten we de deelnemers graag de eerder genoemde Spiegelwaal zien tijdens een excursie.'

Het congres vindt plaats in De Vasim, onderdeel van het NYMA-terrein. 'Hier vindt ook een uniek rewildingproject plaats, waar we de regie teruggeven aan de natuur', sluit Sonneveldt af. 'Graag ontmoeten we de deelnemers in Nijmegen op deze inspirerende plek.'